5de. JAARGANG. CURACAO DEN 4n FEBRUARI 1888. N° 214

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden ƒl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar ƒl. 10,—
Afzonderlijke nummers ƒl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels ƒl. 0,50, voor elken regel meer ƒl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI. N° 129.
UITSLUITENDE AGENTEN VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIJS.
C. LEUCHS & C°
17, BARRETT'S GROVE, LONDEN.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta ƒl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba ƒl 10,— pa anja.
Un number só ƒl. 0,25.
Un annuncio di 1 té 7 regel, ƒl 0,50, cada regel mas ƒl. 0,07½.

TER GEDACHTENIS.

„De mensch wikt, maar God beschikt." Nog maar weinige dagen geleden, was Holland weer druk in de weer met de verkiezingen voor de Tweede Kamer: door de kranten werd om strijd deze of gene als candidaat aangeprezen: in het bijzonder was in het district *Leiden* de vorige afgevaardigde met nadruk aanbevolen, bij de noodige herkiezing op nieuw met warmte als zijn rechte en waardige vertegenwoordiger voorgesteld;—maar helaas! enkele dagen slechts nadat de uitslag bekend is, treedt de dood nader en voert den vroegeren afgevaardigde van het kiesdisdriet *Leiden* naar een ander leven. Op den 5en Januari, zoo luidde het bericht, dat wij verleden Zaterdag geheel onverwachts ontvingen, op den 5en Januari, is de HoogEdel Gestr. Heer Mr. J. P. SMEELE, na het ontvangen der HH. Sacramenten, te 's Gravenhage overleden. Eene kortstondige ziekte maakte een einde aan zijn kostbaar leven, hoogst verdienstelijk zelfs voor deze kolonie. Curaçao, dat nog immer wenschte en de gegronde hoop koesterde van ZEdG. weldra te zullen weerzien, en evenals voorheen in hem een helper en steun bij de behartiging van hare belangen te zullen vinden,—Curaçao heeft weer een gevoeligen slag ontvangen door het afsterven van haar waardigen Procureur-Generaal. Zoo ooit iemand toch de belangen van deze kolonie ter harte nam, zoo ooit iemand begrip en besef had van een hem opgelegden plicht, zoo ooit iemand streed en ijverde voor de ware veredeling en beschaving van den mensch, en een voorbeeld was van getrouwe en stipte plichtsvervulling op maatschappelijk en godsdienstig gebied, dan was het de algemeen gekende en om zijn schitterende hoedanigheden alom hooggeschatte heer Smeele.

Aan de rijkste gaven des geestes, door ieder bewonderd en gewaardeerd, paarde ZEdG. de schoonste en edelste gevoelens des harten, welke allen gericht en geleid werden door eene bestendige degelijkheid en een heilige overtuiging.

In waarheid, Curaçao,—wij beschouwden hem nog altijd te behooren tot deze kolonie—heeft een harer beste burgers, een harer geachtste ambtenaren, Curaçao heeft een man verloren!

Er zijn nu reeds ruim zeven en twintig jaren voorbijgegaan sinds de HoogEd. Gestrenge Heer Smeele, voor het eerst hier op Curaçao aankwam. Na zijn promotie tot Advocaat aan de Academie in Holland, werd hij beroepen tot lid van de Rechtbank in deze kolonie, en een achttal jaren later tot lid van het Hof van Justitie benoemd; eenige tijd daarna werd ZEdG. tot President van ditzelfde Hof aangesteld, welke betrekking hij tot het jaar 1878 met de grootste zorg, en met den loffelijksten ijver heeft waargenomen. Iedereen erkende en waardeerde hem als een bij uitstek wijs en oordeelkundig man, iedereen had vertrouwen in zijn wel doordacht en onveranderlijk woord; zijn kennelijke vastheid en beslistheid gaven bijzondere waarde en kracht aan zijn raadgevingen en zijn uitspraken.

In de hachelijkste omstandigheden, als de rust en de vrede dezer kolonie er mede gemoeid was, heeft zijn tusschenkomst vooral groote diensten bewezen, en hebben zijn wijze gematigdheid en ernst de opgezweepte en onrustige gemoederen tot bedaren gebracht en bevredigd. Toen later aan ZEG. het procureurschap werd opgedragen, en hij dus krachtens zijn officie meer direct voor de rust en veiligheid en welvaart, in een woord, toen hij op eene gansch bijzondere wijze voor het welzijn dezer kolonie te waken had, was hij altoos onvermoeid, waar plicht hem drong, of waar zelfs liefde voor zijn evenmensch hem heenvoerde. Hij zag de feilen en kende de heerschende misbruiken, maar zonder toegefelijkheid bestreed hij ook die fouten en trachtte die misbruiken uit te roeien, zoo 't maar eenigszins voor hem doenlijk was. Met vastberadenheid en met kracht wist hij de verordeningen en wetten te doen handhaven, maar toch tegelijk met een vaderhart kon hij zijn onderdanen leiden en besturen. Allen, die hem ooit toegevoegd zijn geweest tot de bewaring van orde en tucht, allen prijzen hem volmondig als een edel, goedaardig en bekwaam ambtenaar. Curaçao gevoelde dan ook niet weinig het gemis van zulk een achtingswaardig persoon, toen de Heer Smeele verleden jaar door het kiesdistrict *Leiden* naar de Tweede Kamer werd afgevaardigd. Natuurlijk erkenden en waardeerden wij de bijzondere onderscheiding, waardoor zijn bekwaamheid werd gehuldigd, maar toch iedereen had nog steeds de stille verwachting, dat ZEG. bij aftreding en niet—herkiezing zijn laatste levensdagen zou komen slijten hier op Curaçao. Die hoop had thans in vervulling kunnen gaan, maar helaas! 't heeft niet mogen gebeuren; God heeft 't anders gewild!

Wij zeiden straks: Curaçao heeft door het heengaan van den Heer Smeele een man verloren. En ja, een man in den rechten en waren zin des woords, een man die leefde en werkte uit overtuiging, volgens vaste en degelijke principes, waarvan hij geen duim breeds afweek.

't Was bij hem geen schermen met woorden, geen ijdel vertoon van grootsche beginselen, maar het was praktijk die nooit faalde omdat zij vast stond op onschendbare grondslagen. Voor geen enkele handeling die met recht of geweten in strijd was, zou hij zich ooit geleend hebben. Zonder vrees om zijn gevoelen en zijn wel bestudeerde meening uit te spreken, dorst hij ook onbewimpeld en onversaagd zich in zijn daden toonen, wat hij beweerde te zijn.

Hij heeft ook op godsdienstig gebied bewezen een man te zijn in de verhevenste beteekenis van dit woord, een man van karakter, een man van geloof, die in en door het geloof werkte en leefde. Den Katholieken Godsdienst belijdende, heeft hij dezen nooit verloochend niet slechts, maar ook eere gedaan door zijn Katholieke levenswijze.

Hij vervulde niet alleen de essentieele verplichtingen die op iederen Katholiek rusten, maar hij deed ook meer, en schaamde zich niet om op eene voorbeeldige en uitstekende wijze aan de vermanningen en opwekkingen van de H. Kerk gehoor te geven en te voldoen. Dit kon men zien, om maar iets te noemen, in de Maria-maand en in de maand van het H. Hart, als hij bijna iederen avond de St. Anna-Kerk op Otrobanda binnentrad, om zich daar aan te sluiten aan die biddende schare van geloovigen, en dan vol geloof en met alle attentie de lof en de deugden van Jesus en zijn H. Moeder te hooren verkondigen. Zoo iets beschouwde hij als zijn grootheid, wat 't ook inderdaad was. De ongodist en de plicht-verzaker konden zulken vroomheidszin verachten en bespotten, de dierbare overledene heeft er zich niet aan gestoord, maar heeft getracht God eerder dan den menschen te behagen. Juist die manhaftigheid, vooral gesteund door den Godsdienst heeft hem groot gemaakt en daarom eischt zijn leven eerbied en bewondering van ons allen.

Spot of verachting konden hem niet genaken; hij stond boven beiden verre verheven. Menschelijk opzicht kon voor hem geen hindernis of beletsel zijn voor eene nauwkeurige plichtsvervulling omdat hij te veel eerbied had voor het Opperste gezag, te veel liefde voor de H. Kerk.

Kortom, zoo kunnen wij hier zeggen, de Heer Smeele, heeft den naam van Katholiek met eere gedragen. Hij heeft zich nooit geschaamd voor de menschen of voor de wereld, en daarom kunnen wij er ook zeker van zijn dat Onze Lieve Heer zich niet over hem zal geschaamd hebben, maar hem voor zooveel edelmoedigheid en ware adellijke grootheid van ziel rijkelijk beloond heeft in den hemel.

Wij kunnen 't hier niet ontveinzen, dat wij dit artikel ter herinnering aan den heer Smeele met te meer ingenomenheid en warmte geschreven hebben, naarmate zulke levenswijze hier op Curaçao zeldzamer is. Het is niet de naam die iemand adelt, maar het zijn de daden, die hem verheffen.

FEUILLETON.

HET EINDE VAN THOMAS MORUS.

(Vervolg.)

Gedurende de lezing van het vonnis bleef het aangezicht van Morus onveranderd. Bij de laatste woorden glimlachte hij een weinig, en met een oog van vreugde schitterend, mompelde hij „*Goed*" en daarna hief hij het hoofd op en riep uit; „Thans ben ik vrij en kan ik spreken, en ik zal luidop verkondigen, wat de menschelijke natuur mij dwong verborgen te houden: Mijn zielsovertuiging is, dat heel de wet der kerkelijke opperhoofdigheid onwettig is."

„Gij ziet," zeide de lord-kanselier, „dat gij dus wijzer zijt dan de bisschoppen, de theologanten, de grooten en het volk."

„Mylord," ging Morus voort, „tegen één bisschop, dien gij noemen kunt, heb ik er duizend; tegen één koninkrijk stel ik de geheele Christenheid in de eeuwen der eeuwen."

„Altoos," merkte de hertog van Norfolk aan, „altoos dezelfde geest van haat en kwaadwilligheid!"

„Neen," zeide Morus, „neen! in mij is geen haat of kwade wil, maar 't is mijn geweten, dat mij dwingt om tegen uw vonnis te protesteeren, en 't is op God zelf, dat ik van dit vonnis appelleer."

„Hebt gij nu niets meer hierbij te voegen?" vroeg een der rechters.

„Neen, meer niet," antwoordde Morus met een stem, welker uitdrukking men onmogelijk kan weergeven, „alleen toch nog een woord. Mylords! de H. Paulus, gij weet het, was onder degenen, die de kleederen deelden van den H. Stephanus, den eersten martelaar; en beiden genieten zij nu toch in de eeuwigheid het aanschijn van God; zoo hoop ik, en ik bid er vurig voor, dat uwe achtbaarheden, gij, mijne rechters op deze aarde, nog eens met mij zult vereenigd worden in den hemel, in dezelfde gelukzaligheden. Dat God met u zij en met mijnen heer en meester den koning, en dat Hij hem getrouwe raadslieden schenke!"

Hierna hief de beul zijn bijl in de hoogte en keerde het scherpe daarvan naar den kant, waar de veroordeelde was; deze stond nu op, groette de vergadering en ging den weg naar den Tower weer op.

Bij het uitgaan der zaal vond hij zijn zoon John, die zich aan zijns vaders voeten wierp, om hem zijn zegen te vragen. Aangekomen bij de plaats, „Old Swan" genaamd, verliet Kingston met tranen in de oogen den gevangene. Morus greep hem bij de hand en zeide: „Ween niet, mijn goede vriend, ik zal voor u en Lady Kingston in den hemel bidden!"

Margaretha, de innig geliefde dochter van Morus, die het gewapend geleide bij den wal van den Tower afwachtte, brak hier door de menigte heen en wierp zich, te midden van de hellebardiers, aan de voeten van haren vader, dien zij met hare armen omvatte, voortdurend roepende: vader, o vader! Het geleide hield nu op, en Morus spreidde zijne handen over dat welbeminde hoofd uit en staarde naar den hemel, zonder te kunnen spreken. „Mijne goede dochter, mijn kind," zoo sprak de gevangene zacht en met gesmoorde stem, „ik zegen u; ik ben onschuldig en ga sterven, het is de wil Gods; onderwerp u, mijn arme, aan de besluiten der Voorzienigheid en vergeef degenen, die mij veroordeeld hebben." Daarna bewogen zich de hellebardiers, en de stoet hernam haren marsch; maar Mar-

FRANKRIJKS TOEKOMST.

(*Slot.*)

Toen echter vertoonde zich als bij tooverslag de geheimzinnige hand, welke met vlammende letters het: „mane, tekel, phares" op de poorten van het Elysée schreef. De geschiedenis van de verwisseling der brieven uit het dossier-Limouzin is te zeer bekend, om ze nogmaals te herhalen. Thans echter begon de „kermis der schandalen", zooals de correspondent der *N. R. Ct.* het uitdrukte, eerst voor goed. De Kamer gaf vergunning tot vervolging van Wilson; de prefect van politie Gragnon werd op zijne weigering om ontslag te vragen, wel niet „afgezet," maar toch door Bourgeois vervangen; den minister van justitie Mazeau, werd het te warm en deze nam zijn ontslag; Grévy's naam werd in het Wilson-schandaal betrokken; het ministerie-Rouvier struikelde over de interpellatie-Clémenceau omtrent den algemeenen politieken toestand; de Fransche pers, met uitzondering van de *Paix*, deed een stormloop op het Elysée en toonde de noodzakelijkheid aan, waarin schoonpapa gebracht was, om zijn ontslag te nemen als president der republiek.

Lang spartelde Grévy tegen; hij beriep zich beurtelings op „plicht, vaderlandsliefde, constitutie en republiek", al naar gelang het in zijn kraam te pas kwam, maar het mocht hem niet baten, en de eisch der openbare meening, welke zijn heengaan vorderde, deed zich met ieder oogenblik luider en dringender gelden. In zijne radelooze wanhoop klampte de ongelukkige Grévy zich nog vast aan de slippen van Deroulède's jas, greep de hand, welke de ridderlijke cavalier van Louise Michel, de markies-commissaris Rochefort, hem niet uit welwillendheid maar uit haat tegen Ferry toestak, en liet de Kamers, die op zijne boodschap zaten te wachten, fluiten. Deze slag, Senaat en Kamer in het aangezicht gegeven, kwam den „ouden vrek" duur te staan; beide wetgevende Lichamen trokken nu met vereenigde strijdkrachten tegen hem te velde, en van nu af was het lot van den Elyseeschen Fabius Cunctator, die door zijn *getalm* het land in rep en roer bracht, voor goed beslist. Vrijdag 's avonds verliet Grévy met den duivel in het hart het Elysée, en Zaterdag 's avonds hield de nieuwe president Sadi Carnot daar reeds zijn intocht!

„Digitus Dei est hic!" Ja, hier vertoont zich de Vinger Gods!

Een karakterloos President, die hemeltergende decreten tegen onschuldige geestelijken, zonder het minste gewetensbezwaar, teekende, die geen woord van afkeuring durfde uiten, waar de heiligste rechten van het Fransche volk miskend, ja, vertrapt werden, die niet aarzelde zich medeplichtig te maken aan de verbanning der religieuse orden, aan de verdrijving der prinsen van Orleans, wordt op zijne beurt, om de zachtste uitdrukking te bezigen, door *onwettige dwangmaatregelen van de zijnen* genoopt het Elysée tegen wil en dank te verlaten.

En terwijl de „vader van het beruchte art. 7 der onderwijswet" en de verdrijver der prinsen van Orleans, elkaar het presidentschap der republiek betwistten, ging te Parijs een storm op tegen den eerste, werd de andere door de zijnen in den steek gelaten, en ging een onbeduidend man met den zoo vurig begeerden buit strijken.

Wie had den 28sten September jl., toen de heer Bouillon aan de prefectuur van politie aangifte deed van zijne ontdekking, en dientengevolge een onderzoek bij Limouzin werd ingesteld, kunnen vermoeden, dat dit klein en nietig begin zulke groote gevolgen hebben zou! Men dacht toen niet eens aan de groote heeren, die later in het ridderorde-schandaal betrokken zijn, en niemand gewis had het durven voorspellen, dat de aangifte van Bouillon bij de politie het aftreden van Grévy en de verkiezing van Sadi Carnot tot president der republiek ten gevolge hebben zou.

Wat men toen echter niet eens vermoedde, is thans, twee maanden later, historische waarheid. Wie erkent in dezen samenloop van gebeurtenissen niet een ingrijpen van Hem, die, gelijk de jongste Duitsche troonrede belijdt, niet slechts de lotsbeschikkingen van ieder mensch in 't bijzonder, maar ook die der volkeren leidt en bestiert! En voorwaar dit ingrijpen Gods in den stroom der jongste gebeurtenissen heeft zijne diepe beteekenis.

De republikeinen mogen de verbolgen gerechtigheid spelen en op alle mogelijke en onmogelijke wijzen een soort van afkeer tegen de jongste schandalen aan den dag leggen; de volksmond zegt niet zonder reden, dat de zonde zich zelve straft. De republikeinen zijn het, die de *ware* begrippen van *eer* en *rechtvaardigheid* hebben zoek gemaakt; zij zijn het, die geen hooger ideaal kenden, dan alle *bovennatuurlijke* begrippen uit 's menschen geest te rukken, alle godsdienstig gevoel in zijne ziel te dooden en hem te doen voortkruipen in het slijk van zingenot en verdierlijking. Overal en allerwege hebben zij God verdreven; zij hebben Hem verbannen uit de hospitalen, de school en de wetgevende vergaderingen, ja, zij hebben Hem verbannen uit geheel het Staatsgebied. Welnu, God heeft zich teruggetrokken en hen aan hun eigen lot overgelaten, en wij hebben gezien, wat die lieden zijn zonder God.

Maar geeft dit alles reden om aan Frankrijks toekomst te wanhopen? Ons bedunkens niet noodzakelijk. Wij hebben het reeds gezegd: „De republiek is Frankrijk niet!" Zij is door de jongste schandalen voor de zooveelste maal veroordeeld, maar Frankrijk moet tegelijkertijd God danken voor de weldaad, welke Hij in de onthulling der republikeinsche schandalen aan het land van den H. Lodewijk bewezen heeft. De jongste gebeurtenissen in Frankrijk zijn volgens onze bescheiden meening een welsprekende bevestiging van de ernstige waarschuwing, welke onze groote Paus-Koning Leo XIII reeds in zijne Encycliek: „Nobilissima Gallorum gens" tot de echte zonen en dochters van het ware Frankrijk richtte. „Vergeet toch alle andere politiek," zoo klonk het uit den mond des Pausen, „om alleen de politiek van organisatie en eendrachtige samenwerking aan te hangen!" Het ware Frankrijk, door de tallooze omwentelingen van de laatste honderd jaren geschokt en afgemat, ging tot heden gebukt onder verlammende heerschappij van eene schuldige en onverschoonbare onverschilligheid, welke wellicht moet worden toegeschreven aan moedeloosheid en gebrek aan zelfvertrouwen. Moge het door de jongste gebeurtenissen uit dezen toestand van verdooving zijn wakker geschud! Wij hopen en vertrouwen het, maar dit is zeker, dat de partij, die het ware Frankrijk vertegenwoordigt, wil zij eenmaal hare hoop en verwachtingen verwezenlijkt zien, den raad, haar door de staatsmanswijsheid van het Vaticaan gegeven, niet in den wind mag slaan. Zij strijde dan voor den godsdienst, voor het geloof harer vaderen, hetwelk Frankrijk gemaakt heeft, wat het in betere dagen was, en stelle alles in het werk, om hen, die dat geloof nog van harte liefhebben, rondom zich te vereenigen, onder de heerlijke leuze, welke eens de zinspreuk van Frankrijk was: „La foi, la loi et l'honneur!"

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

— Tot onze groote verbazing hebben wij opgemerkt, gefaald te hebben in ons bericht over de maansverduistering van jl. Zaterdag. Wij hadden begin en einde letterlijk opgenomen uit den Curaçaoschen almanak, waarbij wij ons ook niet vergist hadden, zooals bleek uit *de Curaçaosche Courant* van de vorige week. En toch gaf de tijd-duur der verduistering een aanmerkelijk verschil met onze opgave. In plaats van te eindigen 7 uur 33 minuten, zooals wij geschreven hadden, bleef de verduistering aanhouden tot ver over achten. De verduistering zelve leverde een prachtig gezicht op. Ongelukkig, was zij om den dikwijls bewolkten hemel, niet voortdurend voor het oog zichtbaar.

— Verleden Zondag is hier de heer F. H. Heyer, oud-strijder, die den Tiendaagschen Veldtocht heeft meegedaan, in den ouderdom van 86 jaren overleden.

Maandag namiddag is het lijk van den ridder van het Metalen Kruis met de militaire eerbewijzen naar de R. K. Kerk van Pietermaai gedragen, waar de „respons" gezongen en de andere kerkelijke plechtigheden verricht werden. Daarna werd het stoffelijk overschot onder het roffelen der trom en het spelen van treurmarschen naar de R. K. begraafplaats gebracht en daar ter aarde besteld.

— Menigeen zeker hier op Curacao, zal onlangs met leedwezen het afsterven vernomen hebben van *Mevr. Eva van der Dijs*, weduwe *van Wijck*. In het begin van de maand December des vorigen jaars is die menschlievende en weldoende vrouw te 's Gravenhage overleden, diep betreurd van hare bloedverwanten en vrienden niet slechts, maar vooral ook van vele eenvoudige en arme zielen in onze kolonie, die zij zelfs in Holland niet vergat, maar wier weldoenster zij geweest en gebleven is tot aan haar dood. Ofschoon zelve protestant, schonk zij toch voortdurend hulp en onderstand aan hen zelfs, van wie zij zeer goed wist, dat zij tot de Katholieke Kerk waren overgegaan. Beter dan alles, getuigt haar testament van haar goedgunstigheid en milddadigheid voor den arme. Naar wij uit goede bron vernomen hebben, heeft zij verreweg het grootste gedeelte van haar aanzienlijk vermogen, geschikt en bestemd voor liefdadige werken, en wel met uitdrukkelijke en nadere bepaling voor de gestichten van liefdadigheid hier op ons eiland; Katholieke instellingen zijn door haar niet vergeten.

Wat wij ook eene edele daad vinden in hare testamentaire beschikking, is: dat zij aan alle bedienden, welke ook, die vroeger bij haar in dienst geweest zijn, en toevallig op dit oogenblik nog allen in leven zijn, voor ieder een legaat van twee of drie honderd gulden heeft bestemd. Zeker zal nog dikwijls uit veler dankbare harten een gebed voor hun weldoenster opstijgen, en ongetwijfeld zal de naam van *Mevr. van Wijck* in de annalen der Curaçaosche liefdewerken eene eerste plaats innemen.

—Wij meenen wel weer eens de attentie te mogen vragen op het gebas van dat legio honden, die 's nachts weer hier en daar een helsch lawaai maken, en daardoor aan menigeen zijn noodzakelijke nachtrust benemen.

— Volgens mededeeling van de *Oficina Maritima* en door haar ontleend aan *la Estrella de Panama*, neemt de gevreesde pok-ziekte te Cuba meer en meer toe, en vertoont zich hoe langer zoo meer met een kwaadaardig karakter. Niet slechts in alle wijken der hoofdstad eischt zij haar slachtoffers, maar ook daarbuiten doet zich die geesel gevoelen.

— Naar de *El Siglo* meldt, zooals wij lezen in de *Oficina Maritima*, is de grensquaestie tusschen Venezuela en Groot-Brittanië bijna geheel beslecht, zoodat er van zu af geen geschil meer bestaat over zaken of punten van gewichtigen aard.

---

garetha stond op en liep als iemand, die dwaas is geworden, om nogmaals haren vader te omhelzen. De wacht maakte plaats voor haar, bewogen uit medelijden, en Margaretha kwam nu, na twee of drie wilde sprongen, weder aan de voeten haars vaders, waar zij in onmacht viel. Op een teeken van den aanvoerder van het geleide begaf de beul zich weder op weg, terwijl Morus een laatsten blik en een laatsten zegen aan de arme Margaretha schonk, welke nu geholpen werd door haren broeder John en diens echtgenoote. Toen Morus haar niet meer zag, sprak hij zachtkens deze woorden: „De geur van mijn kind is als de geur van een vollen koren-akker, dien de Heer heeft gezegend." (1)

Bij het binnengaan van den Tower nam Kingston weder Morus bij de hand, die hij eerbiedig kuste. „Troost u!" zeide Morus tot den luitenant, „wees moedig, wij zien elkaar daarboven weder."

Morus bracht nog vier weken (2) in zijn gevangenis door, waar niemand bij hem mocht komen. Op den vooravond van zijn dood vroeg hij inkt, om aan zijne dochter Margaretha te schrijven, maar hij kon die niet verkrijgen. Hij kwam dan bij zijn haard terug en vond daar ten laatste een stukje houtskool en een stukje slecht papier, en daarop schreef hij de laatste groeten aan zijn huisgezin:

„Dat God u zegene," zoo schreef hij aan zijn zeer geliefde dochter, „alsook uwen man en uw kind met al de uwen, en ook al mijne kinderen, en allen, die ik ter H. Doop heb gebracht. Beveel mij aan de gedachtenis van Cecilia, voor wie ik den Goeden God bid. Ik zend aan u en aan mijne dierbare kinderen mijnen zegen en vergeet mij niet in uwe gebeden. Dauncy, mijne dochter, heeft een perkamenten plaatje, dat mij eens door mejuffrouw Coniers werd gegeven; de naam dezer dame is op de achterzijde der gravure geschreven: zeg aan Dauncy dat ik haar verzoek het terug te geven als laatste gedachtenis. Ik ben zeer tevreden over Dorothea Coly; draag goede zorg voor haar. Ik zou wel willen weten, of het over Dorothea was, dat gij mij laatst hebt geschreven; is het niet over haar, dan is het toch over eene andere treurende arme, die ik u aanbeveel; denk ook aan de goede Joanna Aleyn. Ziedaar mijne verzoeken. Ik vermoei u en dat verdriet mij, mijne goede Margaretha; zulks zou mij echter nog meer hinderen, als morgenochtend niet alles voor mij ten einde was. Morgen is het de vigilie van het feest van den H. Thomas en het octaaf van den H. Petrus, en ik zoude zeer verlangen om morgen naar God te gaan; het zoude een zeer gelukkige dag zijn. Gij hebt mij nooit zoo gelukkig gemaakt, dan toen gij u, op mijnen weg hierheen, in mijne armen hebt geworpen. Adieu, mijn dierbaar kind, bid voor mij, zooals ik voor u bid en voor al onze vrienden: tot wederziens in den hemel."

(*Slot volgt*).

(1) Dit is het Schriftuurwoord, waarmee de blinde aartsvader Isaäc de zegening van zijnen zoon Jacob aanving.

(2) Audin spreekt hier van 4 dagen, doch heeft zich kennelijk vergist. Eerst in Juli stierf Morus.

Op Pietermaai.

DES NAMIDDAGS OM 2½ UUR.

8° Geblinddoekt naar het ei slaan, 10 prijzen à ƒ 0,90.

9° Stroopl..ppen, 5 prijzen à ƒ0.90.

10° Wedloop in zakken, 5 prijzen à ƒ 0,90.

3e. Gedeelte.

DES NAMIDDAGS OM 4½ UUR.

11° Wedstrijd in sloepen van 6 riemen, 1 prijs à ƒ 25.

12° Wedstrijd in sloepen van 4 riemen, 1 prijs à ƒ 15.—

13° Wedstrijd in sloepen van 2 riemen, 1 prijs à ƒ 10.—

Deze wedstrijden in sloepen worden gehouden van de plaats af, waar vroeger de Kraan [Rauca Master] was, tot voorbij de lijn aangeduid door de twee vastgemetselde kanonnen, een vóór het fort *Amsterdam* en een vóór het *Riffort.*

4e. Gedeelte.

DES AVONDS OM 7 UUR.

14° Optocht met muziek en verlichte Chineesche lampioenen langs de hoofdstraten van de Overzijde, Pietermaai en Scharlo.

15° Vuurwerk vóór het Gouvernementshuis.

De Commissie, belast met de regeling van het volksfeest op 's Konings een en zeventigsten verjaardag, noodigt de ingezetenen van Curaçao beleefdelijk uit, op dien dag te vlaggen en des avonds hun woningen te illumineeren en verzoekt tevens aan degenen, die wenschen deel te nemen aan bovengemelde wedstrijden, zich vóór den aanstaanden 17 Februari aan te melden bij een een der Heeren *A. S. de Pool* of *H. H. R. Chapman.*

Curaçao, den 30 Januari 1888.

De President,
A. S. DE POOL.
De Secretaris,
H. H. R. CHAPMAN.

NEDERLAND.

— De *Standaard* veroordeelt het nogmaals, dat ook in de groote steden de enkelvoudige kiesdistricten niet zijn ingevoerd en wil nu, dat die font door de kiezers hersteld worde. Zij kunnen dit door het recht der minderheden te erkennen, en b. v. te Amsterdam te kiezen 3 liberalen, 2 Katholieken, 2 radicalen, 1 anti-revolucionnaire. Willen de liberalen niet meegaan met dit plan, dan moeten gekozen worden 4 Katholieken, 3 radicalen en 2 anti-revolutionnairen.

Ziedaar wat nu mogelijk is onder het anti-revolutionaire program. Vroeger bestond het program ook, en toen was het niet mogelijk. Welke waarde en beteekenis heeft dan toch in 's hemels naam het program?

Doch in ieder geval: beter ten halve gekeerd dan ten heele gedwaald. Als de bekeering nu maar duurzaam is.

— Z. M. de Koning heeft eene gift van ƒ 6.000 geschonken voor den aanleg van een grintweg in de heide, van het Koninklijk Zwitsersche huis te Apeldoorn naar Udel. Hierdoor wordt dezen winter aan vele Udelsche daghuurders werk verschaft, daar Z. M. bepaald heeft, dat zij het werk zullen verrichten.

— Uit de jongstontvangen Nederlandsche bladen vernemen wij, dat op den eersten dag van dit jaar het priesterlijk jubileum van onzen Heiligen Vader Leo XIII in ons Moederland luisterrijk gevierd is geworden. Huis aan huis bijna, zoowel in de groote steden als in de kleine steden en dorpen, wapperde naast de Vaderlandsche driekleur, het pauselijk geel en wit; allerwegen prijkte het wapenschild van den Paus-Koning te midden van feestelijke vlaggen- of bloementooi; alles getuigde van een krachtigen, onweerstaanbaren aandrang des harten, om te toonen hoezeer men het feest des algemeenen Vaders meevierde, hoe men er trotsch opging tot zijn geestelijke kinderen te behooren, hoe alom het katholieke bewustzijn fier en blijde het hoofd verhief. En dat in een land, waar twee eeuwen lang alles in het werk gesteld is om het Catholicisme onder te houden en zoo mogelijk te vernietigen!

BUITENLAND.

ITALIË.—De minister van Justitie heeft een ontwerp van een nieuw strafwetboek ingediend, dat natuurlijk weder de Katholieken ten diepste aantast in hunne rechten en gevoelens en door de Kamermeerderheid, die geen geestkracht genoeg heeft om een ministerie, dat het grootste deel des volks beleedigt, desnoods te laten vallen, wel zal worden toegegeven. Het ontwerp is nl. ten scherpste gericht tegen alle pogingen of besprekingen ten gunste van de tijdelijke macht des Pausen.

Katholieke bladen kregen op hun protest bericht, dat, als radicalen, republikeinen en anarchisten den Staat niet mogen omverwerpen, dit ook niet mag gedaan worden door eene andere partij, al noemt deze zich Katholiek. Laten de Katholieken zich maar bezighouden met geloof, mysteriën en dogma's, dan zullen zij niet den minsten last van het strafwetboek hebben. Sic!

Een fraaie redeneering: de Katholieken, die eischen, dat het schandelijk ontstolen goed aan den rechtmatigen eigenaar worde teruggegeven, te vergelijken met muitzieke woelgeesten, die de geheele maatschappelijke orde onderstboven willen keeren, om zelve de onrechtmatige profijten te genieten? En vervolgens worden zij daarenboven nog bespot. Houdt u maar met uwen godsdienst bezig—wordt gezegd. De Katholieken zouden het dus maar rustig moeten aanzien, dat hunne H. Moeder beroofd blijft van haar eigendom en verdrukt wordt; zij moeten onderwijl maar hunne godsdienstplichten vervullen, zich niet meer om den roof bekommeren, en degene, die zich het goed heeft toegeëigend, in vrede en zonder verwijt ervan laten profiteeren, — anders worden ze door het brutaal geweld gestraft.

Waarlijk, deze redeneering is zoo bespottelijk en bevat zulke tastbaren onzin, dat eene logische en beredeneerde wederlegging totaal overbodig is. 't Is onbegrijpelijk, dat er nog bladen zijn, die nog zulke handelingen der Italiaansche regeering willen wettigen.

Maar hoe ongerijmd de zaak in zich zelve moge zijn, de gevolgen zijn weer zeer betreurenswaardig voor de Katholieke Kerk in het land, dat het zich tot eene glorie moest rekenen het middelpunt dier overheerlijk gevormde maatschappij in zich te bevatten.

—De kosten van de Vaticaansche tentoonstelling beloopen meer dan anderhalf millioen lire. Het gebouw en de tentoonstelling zijn door den H. Stoel verzekerd voor 60 millioen lire.

— Van den armsten mensch heeft de H. Vader bij gelegenheid van zijn jubilé geschenken aangenomen als blijk van liefde en gehoorzaamheid; alleen de geschenken van den zoogenaamden Italiaanschen koning werden versmaad. Koning Humbert heeft den Paus een gouden kelk willen schenken, maar dat voorwerp mocht niet schitteren onder de liefdegaven van de Katholieke wereld.

Koning Humbert wilde een kelk geven, en het Savooische huis is sedert eeuwen aan den Paus een jaarlijkschen cijns van 37 kelken schuldig volgens overeenkomst van Emmanuel III met den H. Stoel, en het heeft dien cijns niet betaald sedert 1851.

Toen bewandelde het revolutionnaire wegen en voegde deze nieuwe onrechtvaardigheid bij zooveel andere, kerken en kloosters reeds aangedaan. Kardinnaal Antonelli drong aan op de betaling van den cijns, maar tevergeefs.

Later ontnam Victor Emmanuel den H. Vader zijn geheele gebied en zijn zoon Humbert deinsde er niet voor terug eene afschuwelijke erfenis te aanvaarden. Zelfs heeft hij de onbeschaamdheid een Apostolisch paleis, het Quirinaal, te bewonen.

En die man durfde den Paus op zijn feest een gouden kelk aanbieden!

Is het wonder dat hij afgewezen werd?

Laat hij beginnen met het geroofde Rijk van den Paus-Koning terug te geven; dan zal men ook zijn kelk aannemen.

En nu is Humbert boos, verschrikkelijk boos! Ongelukkig neemt hij aldus de houding aan van den dankbaren bankroetier, die zijne schuldeischers van schandelijke ondankbaarheid beschuldigde, omdat zij geen 3 pCt. wilden aannemen.

—Leo Taxil, de bekeerde vrijmetselaar, die door zijn onthullingen over de geheimzinnige secte zooveel naam maakte, heeft Leo XIII een gouden pen aangeboden, voorstellende het geloof de dwaling overwinnende.

FRANKRIJK. — De Dyonsche bladen maken melding van een verschrikkelijke misdaad. Een zeventienjarige leerling van het lyceum dier stad heeft zijne moeder gedood, om haar te bestelen.

En waarin moet de rechtstreeksche oorzaak van die monsterachtige daad gezocht worden?

In de opvoeding van dat ontaarde kind.

Zijn vader, oud-president der *Libre Pensée*, meende wel te doen met zijn zoon van allen godsdienst verstoken te houden en wilde hem zelfs niet laten doopen. Toen hij leerling aan het lyceum van Dyon was, heeft men hem, altijd op verzoek zijns vaders, niet laten deelnemen aan het godsdienst-onderwijs; dat is te Dyon het eerste voorbeeld van zulk eene vrijstelling geweest. Het kon dan ook niet anders, of kwade neigingen, door niets beteugeld, staken vroegtijdig het drieste hoofd op, en dat met een kracht, die zijne familie zeer verontrustte. De vader kon toen reeds de wrange vruchten eener zuiver wereldlijke opvoeding beoordeelen en smaken. Hij zag zich in de noodzakelijkheid geplaatst de kwade hartstochten van zijn zoon krachtdadig te onderdrukken en wist geen beter hulpmiddel daartoe dan de gevangenis! Dat was dan ook het eenige, alhoewel minder doeltreffende middel, na dat van den godsdienst.

Hij liet zijn zoon voor twee maanden opsluiten en nadat diens gevangenschap uit was, bedreef de zoon de misdaad.

Een ander geval, dat aan dezelfde oorzaak moet worden toegeschreven, is dat van een moord te Maçon.

Sedert een paar weken leverden de leerlingen van de openbare school aldaar na het uitgaan der school ware gevechten. Twee hunner, twaalf jaren oud, Brun en Chassagne geheeten, wilden een zekeren Bienvenu van hun leeftijd, een pak slaag geven. Bienvenu echter verdedigde zich zoo goed dat de twee lafaards afdropen.

Hierover verbitterd, besloten de twee leerlingen hem van kant te maken. De een verschafte zich een veldwachtersstok, de ander een stok met looden knop, die zij in het kreupelhout verborgen, en, toen de klas op een Vrijdag uit was, liepen zij naar die plaats en gaven Bienvenu drie slagen, twee op het hoofd en een in de linkerzijde.

Het kind viel badende in zijn bloed neder en gaf dienzelfden avond den geest, zonder tot bewijstzijn te zijn gekomen. Het slachtoffer was eenige zoon.

Ziedaar de schrikkelijke, doch logische gevolgen van het godsdienstloos onderwijs in Frankrijk. Moeten wij er nog bijvoegen, hoe schrikbarend het aantal zelfmoordenaars onder de kinderen toeneemt? Wij zouden er op kunnen wijzen, hoe kinderen, die geen voldoening konden vinden aan hun begeerte naar genot en pracht, of wegens kleine tegenspoeden en wederwaardigheden zich van het leven beroofden. Wij zouden hier kunnen vermelden, dat wegens het toenemen der onzedelijkheid, die zich in de spoorwegcoupé's door teekeningen, woorden of daden uit, de Fransche spoorwegbesturen daartegen krachtdadige maatregelen moesten uitvaardigen. Doch genoeg!

Slechts door den terugkeer tot de godsdienstige scholen kan Frankrijk uit dien modderpoel van onzedelijkheid en verdierlijking opstaan. Het is te hopen dat het, door schade en schande wijzer gemaakt, daartoe komen moge.

SPANJE.— Een telegram van den 31n Januari, te Puerto-Cabello ontvangen, meldt de verbanning van ex-Koningin Isabel II uit Spanje.

DUITSCHLAND.—Op den 26n. December a. p. heeft het Katholieke volk van Duitschland bewezen, dat het zich door geen ander volk ter wereld wilde laten overtreffen in betuiging van zijne liefde en verknochtheid aan den H. Stoel van Rome en aan den grooten Paus, die op het cogenblik de plaats van Christus bekleedt. Het Stephanusfeest van verleden jaar is tot een Leofeest geworden.

Wanneer men uit het vele schoone, dat bij gelegenheid van het Pausfeest in Duitschland gedaan werd, een grijp wil doen, dan valt als van zelf de redevoering, door Windthorst te Hannover gehouden, in het oog.

Wel verdienen ook andere toespraken ten volle de aandacht; de beteekenis van het Pausdom in het algemeen en van dezen Paus in het bijzonder, werd door tal van gewijde en profane redenaars op meesterlijke wijze uiteengezet, maar wat anderen in meer dichterlijke en verhevene taal en als het ware met volle geestelijke accoorden ten beste gaven, heeft de politicus en jurist Windthorst in zijn gewone duidelijke en sobere wijze gepreciseerd, overal de puntjes precies midden op de *i* zettend.

Wegens het politieke tintje, aan zijne woorden eigen willen, wij er hier eenige van afschrijven. Hij zeide dan o. a.:

" Paus Leo XIII heeft ook voor ons Duitsch vaderland oneindig veel gedaan, en andere naties waren van oordeel, dat Duitschland aan de overige landen werd voorgetrokken. In een goede familie wordt echter geen kind door het andere benijd. En wanneer wij ons verheugen, dat de H. Vader ons zoo zeer onderscheidt, zoo verheugen wij ons niet minder, wanneer hij een anderen zijn liefde betoont. Dat is zoo schoon in de Katholieke Kerk, dat in haar alle andere verschillen wegvallen, dat allen eens zijn in hetzelfde geloof, in dezelfde hoop, in dezelfde liefde. Er waren juist in Duitschland, waartoe wij ook behooren, groote verwarringen ontstaan. De H. Vader heeft op deze geschillen zijn bijzonder oogmerk gericht en door zijn wijsheid en voorzichtigheid den weg tot omkeer gebaand. De vrede is nog niet volkomen bereikt. Maar er wordt nog verder gewerkt, en men mag verzekerd zijn, dat ook het laatste zal worden bereikt, wat wij willen, nl. de volkomen vrijheid der Kerk. De H. Vader heeft ook gezegd, dat hetgeen hij tot stand heeft gebracht, slechts het begin van den vrede, maar niet de vrede zelf is. Ik wil daarover heden niet verder spreken, ik wil slechts aanduiden, wat wij den H. Vader te danken hebben en wat wij voor hem moeten doen."

Daarna kwam de heer Windthorst tot de positie van den Paus te Rome en zeide dat de Katholieken der geheele wereld niet mochten ophouden te werken en te bidden, totdat de wereldlijke macht van den Paus hersteld zoude zijn. Niet door geweld is dit te bereiken. Maar wanneer de geheele Katholieke wereld eensgezind is, dan zal eindelijk de waarheid zegepralen. Wij willen derhalve bij iedere gelegenheid herhalen: wij verlangen, dat de H. Vader vrij is, dat hij zijn eigendom terug ontvangt. Wij willen bidden, dat God ons moge helpen, dit doel te bereiken; andere wapenen hebben wij niet noodig.

Ook over andere punten sprak Windthorst nog, ook over hetgeen Leo XIII ten opzichte der sociale vraag heeft gedaan. Daarbij trof ons vooral een woord, dat wij allen als richtsnoer, als motto voor het nieuwe jaar mee op den weg willen geven: „Laat ons overal en te allen tijde Christenen zijn, dan zal weldra geen sociale vraag meer bestaan."

—De zitting van den Pruisischen Landdag is den 14n. Januari begonnen. De conservatieven en nationaal liberalen wachten op den uitslag van het debat in den Rijksdag over het ontwerp van het vijfjarig Parlement, alvorens een gelijke maatregel in den Landdag voor te stellen.

Het Centrum zal opkomen tegen de afschaffing der Poolsche taal bij het onderricht in den godsdienst in de provinciën van Posen. De autoriteiten hebben de Majors, die zich tegen die afschaffing verzet hebben, afgezet, de scholen gesloten en gedreigden de geestelijken te schorsen. De priesters van de provincie beriepen zich op den Aartsbisschop Dinder, die na eene samenkomst met de

Berlijnsche autoriteiten, eene order tot de priesters heeft uitgevaardigd, hun onderwerping aanbevelende. Een gedeelte der geestelijkheid heeft geweigerd zich te onderwerpen en beriep zich toen op den Paus.

Windthorst is van plan voor te stellen, dat de regeering de wet van afschaffing der Poolsche taal bij het godsdienst-onderwijs wijzige.

—In een brief van dankbetuiging voor hare nieuwjaars-gelukwenschen, drukte Keizer Wilhelm zijn vertrouwen uit aan de vereenigingen van het Roode Kruis, dat de tijd, waarin hare diensten noodzakelijk zullen zijn, nog lang ver verwijderd zal blijven.

—In diplomatieke kringen worden veel besproken de pogingen van den heer Flourens, de Fransche minister van Buitenlandsche Zaken, om een verstandhouding te brengen tusschen Frankrijk, Rusland en Engeland. Men twijfelt aan den goeden uitslag.

RUSLAND.— Generaal Gresser, Prefect van St. Petersburg, gelastte om talrijke huizen in de stad te onderzoeken. Het gevolg was de inhechtenisneming van 887 personen. Een huis werd door de bewoners in brand gestoken en verschillende nihilistische drukmachines en een groot aantal revolutionnaire geschriften werden vernield. De bewoners zelve waren niet in staat te ontvluchten en werden gevangen genomen.

— De Weener *Wehr Zeitung*, het militaire orgaan, meldt, dat Rusland aan de grens eene wacht heeft van honderdduizend kavalerie-troepen, zoodanig georganiseerd om onafhankelijk te handelen zonder de infanterie, die gereed is om Galicië in een oogenblik te doordringen en de mobilisatie der Oostenrijksche troepen te verhinderen. Deze mededeeling weergeeft hetgeen het Departement van Oorlog te Berlijn het Oostenrijksche Departement opmerkzaam maakte.

Het Oostenrijksche ministerie van Oorlog vertrouwt, dat er genoegzame troepen zijn in Lemberg en in Przemysl en Czenswitz om den voortgang der Russen te weerstaan.

OOSTENRIJK.—De *Pester Lloyd*, de vraag van den heer Helfy in het Lagerhuis besprekende, zegt, dat Oostenrijk Rusland niet gevraagd heeft om eene verklaring te geven van zijne militaire bewegingen, en dat Oostenrijk zulks alleen zou doen, indien het gereed was om een *ultimatum* te zenden.

UN MANIFESTACION GRANDIOSO.

Pa lo ke nos ta lesa den courantnan di Hoelanda, nos no por jama sino un manifestacion grandioso e celebracion entusiasmá i unánime, coe cual Catalicanan di Hoelanda a haci nan homenage na nos Santo Padre Leon XIII, riba promé dia di e anja-aki. "Si un estrangero—asina un courant hoelandes ta scirbi—si un estrangero a haci un keire den nos stad grandi i chikitoenan asina mes koe den toer e dorpnan, lo é no por a kere, koe é tabata den un nación protestant." Casi na cada cas bandera hoelandes tabata bula banda di Papa su coló: geel i blancoe; na toer lugá nos Papa-Rei su escudo tabata ostenté meimei di bandera i flor; toer cos tabata duna prueba di un excitacion iresistible di coerazon, pa mustra coe cuantoe amor nan tabata celebra Papa su fiesta, com nan ta sinti nan orguljoso di ta su jioe spiritualnan, com na toer lugá conviccion católica ta halza cabez coe altivez i alegría. I esai den un nación, na oenda dos siglo largoe toer cos tabata poné na práctica pa tene Catolicismo abao, pa destrui é, si tabata posible.

Sigur, toer hende koe e dia-ai tabata reunir, por ehemplo, den misa di San Juan na 's Hertogenbosch, i koe tabatin presente, koe e templo-ai tabata casi dos cientoe anja den manoe di Protestantismo, — e hendenan-ai sin duda a sinti nan coerazon bati di admiración pa e forza inmortal di Catolicismo, contra cual semper nan ta haci guerra, ma koe semper ta vence tambe den furia mes di opresión.

Un manifestacion grandioso — nos ta repeti — e celebración-ai meste tabata den bista di Macamba no-Catolicanan, koe mester a mira coe admiracion, com voluntariamente i sin koe ningun excitacion tabata necesario, henter pueblo catolica a expresa su entusiasmo den un alegría unánime. Com esai lo mester a haci nos ruman protestantnan medita, ora nan a mira e poderoso unidad di Iglesia Católica, di cual e fiesta universal na honor di Papa a duna testimonio di mas briljante, i si nan compara esai coe e division lamentable i e lucha continuo, di cual Iglesia Protestant ta teatro.

I liberalnan, koe semper ta pretende i na gritoe, koe Iglesia Católica tabatin su tempoe, koe Silja di San Pedro na Roma a bira bieuw caba i koe prento corriente di idea nobonan lo laba henter Catolicismo foi riba tera — kiko esainan no meste sinti ora nan mira e expresion sublime di bida catolica inmortal riba henter mundoe, i no menos den nos Madre Patria mes, koe liberalnan ta kere di meste considera como nan propiedad indisputable.

Ta di jama atencion e consideracionnan, koe fiesta di Papa Leon XIII su hubileo Sacerdotal a pone den pen di un courant liberal di Hoelanda.

"Hopi cas den Amsterdam—*Handelsblad* ta scirbi—a hisa awe tres coló nacionalnan huntoe coe bandera di Papa.

"Nos compatriota catolicanan ta celebra hubileo sacerdotal di Papa Leon XIII, i ta imponente e idea, com den toer tera di mundoe miles, sí, miljones di hende ta uni nan pa haci homenage na Cabez di Iglesia Mama.

"Enviadonan di toer Nacion ta basja den Roma, pa bai felicita e cargadó di triple corona.

"Coe razon Papa Leon ta excita un amor asina entusiasmá cerca Catolicanan, un sintimentoe asina general di apreciación respetuoso cerca no-catolicanan. Su influencia moral ta grandi, el a presenté coe sintimentoe di conciliación, ma coe forza; den fondo é ta haci i é kier mes cos koe Pio IX, ma medionan koe é ta scohe, palabranan koe é ta papia, ta diferente di esnan di su antecesor............................

.... "Príncipe poderosonan ta eligié como mediador, i hasta e enemigoenan, pa principio, di Papado ta aprecia den Papa Leon XIII un pader di caracter noble i di spiritu fuerte. El a bolbe trece doctrina di Tomás de Aquino na bida, doctrina, koe ta predica sumision di toer príncipe temporalnan na autoridad di Papa, sin ningun condicion. Bien esai ta un prueba, koe Papa León XIII no a gana simpatía abandonando algun cos di lo ke Iglesia ta exigi. Ma no maldicionando i amenazando, sino bendicionando é ta dirigi e Iglesia poderoso, na cual Catolicanan ta mará ainda mes íntimamente manera semper."

Esainan ta palabra, koe sigur hende lo no spera den un órgano liberal i koe ta duna testimonio ki un impresión e manifestacion universal na honor di Leon XIII a haci riba esnan, koe ta considera Iglesia Católica como un institucion bieuw. Nan meste ta ciegoe coe bista, pa nan no mira com ainda Catolicanan „ta mes íntimamente mará na nan Iglesia manera semper," i koe influencia moral di Papa ta inmensamente grandi maske nan a horta su poder temporal for di djé.

Fiesta di Papa na Roma.

Den *de Tijd* nos ta lesa un telegram foi Roma tocante solemnidadnan di promé dia di fiestanan di Papa den Capital di mundoe catolica. Aifó nos ta tuma e siguiente particularidadnan, koe nos no ta duda nos lesadónan lo mira coe satisfacción.

Dia Domingo, 1º di Januari, pa 9 ora di mainta Papa a bai foi Vaticano na San Pedro, pasando den Capilla di Santísimo Sacramento, na oenda henter capítulo di San Pedro tabata speré. Den e capilla S. S. a haci su adoración na Sacramentoe i su preparacion pa Santoe Sacrificio. Di ai S. S. a pasa na capilla di *Pietà*, na oenda el a bistié pa haci misa, i el a ocupa su lugá riba *Sedia Gestatoria*. S. S. acompanjá coe diferente dignatario eclesiásticonan, miembronan di S. Colegio di Cardinalnan, oficialnan di warda di nobleza, a bai na presbiterio, na oenda patriarca, arzobispo i obisponan a uni nan coe n'é.

Apesar di e multitud grandi di hende, koe a jena Basílica di Vaticano i koe ta calcula pa 60,000 persona, órden di más completo tabata reina durante santoe solemnidadnan. Frente di misa di San Pedro tabata vigilá pa un tropa: den misa Papa su warda di honor na *grand tenue* a rondona altá di Confesion, riba cual tabata brilja un cruz, koe Austria a regala nos Santo Padre.

E dia-ai Su Santidad a usa e tiara koe Catolicanan di Paris a duné, i tambe e casuja, coe cual aristocracia di Roma a honra Papa na ocasión di su hubileo. Senjor Margy di Rotterdam a haja e gran distincion, koe su lessenaar di misal tabata na servicio riba altá di Papa, mientras e meiter, koe Su Santidad a usa, ta un regalo di S. M. Emperador di Alemania.

Ora Su Santidad a drenta templo é tabata cumindá coe muchoe entusiasmo: gritoe di *Biba Papa-Rei!* a jena, den casi toer lenga di mundoe, espacionan di e templo mónstruo.

Verdaderamente imponente tabata e *Te Deum*, koe S. S. a cuminsa canta, i koe mil i mas mil di boz a repeti i sigui. Despues di esai S. S. a bisti su gran capa pontifical, su meiter tabata trocá pa su tiara, i el a bolbe ocupa su puesto riba *Sedia*, na oenda Papa a duna su bendicion *urbi et orbi* (na henter mundoe).

Di aí S. S. coe su Cardenal i toer otro dignatarionan a bolbe bai na capilla di *Pietà*. E telegram ta bisa, koe poco be, sino nunca, tabata conoci un entusiasmo asina grandi, i koe no tin elocuencia suficiente pa describi coe su verdadero coló e escena, koe San Pedro tabata ofrece e dia-ai.

Su Santidad tabata asina impresioná, koe toer hende por a mira esai. Plaza di San Pedro tabata pretoe di tantoe hende, koe tabatin den dje. Anochi henter frente di San Pedro tabata luhosamente iluminá, asina mes koe casi toer otro misa i muchoe cas particular.

ADVERTENTIEN.